

Yritystoiminnan riskit ja riskienhallinta

Yritystoiminnan riskit

- ▶ Riskit ovat osa liiketoimintaa, eikä kaikkia riskejä voida välttää
- ▶ Riskienhallintaa voidaan kuitenkin pitää tärkeänä osana yrityksen operatiivista toimintaa
- ▶ Yleensä yrityksellä on jonkinlainen käsitys riskeistä ja jopa suunnitelma riskien kartoittamiseen ja ehkäisemiseen

Riskien kartoittaminen

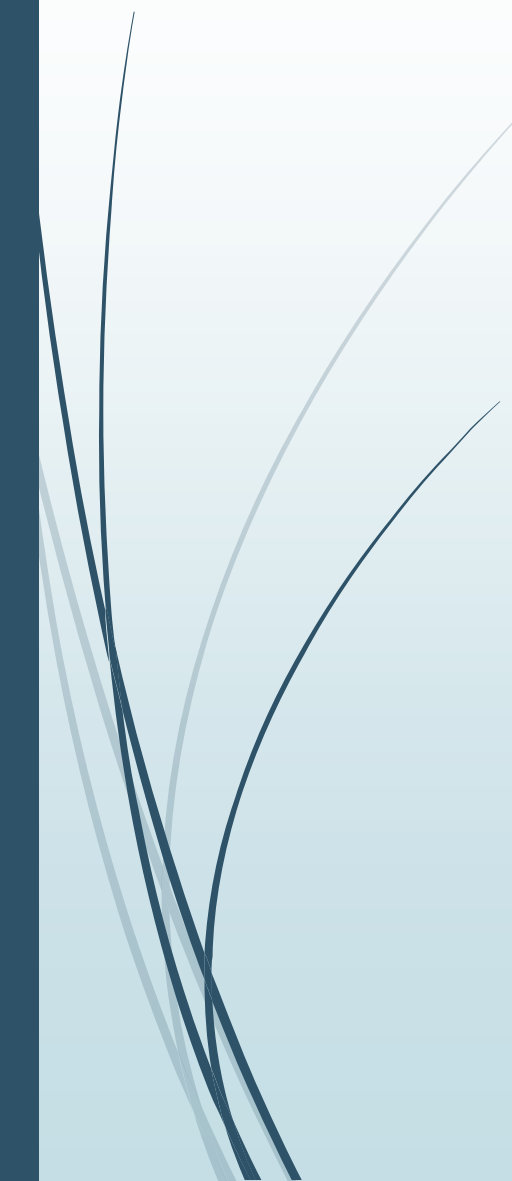
- Yrityksen on ymmärrettävä, minkälaisia riskejä yritystoiminnalla voi olla
- Riskienhallinnan suunnittelu alkaa olemassa olevien riskien tunnistamisella
- Tämän jälkeen riskit analysoidaan, että ymmärretään, siitä, mitä seurauksia riskin toteutumisella olisi ja mikä on sen todennäköisyys
- Riskit voidaan jakaa eri lajeihin
- Karkeasti näitä ovat operatiiviset riskit, taloudelliset riskit ja vahinkoriskit, mutta riskilajeja voidaan jakaa edelleen pienemmiksi osiksi
- Rajat eri riskiluokkien välillä ovat häilyviä ja jokin riski voi kuulua useampaan lajiin

Riskien kartoitus

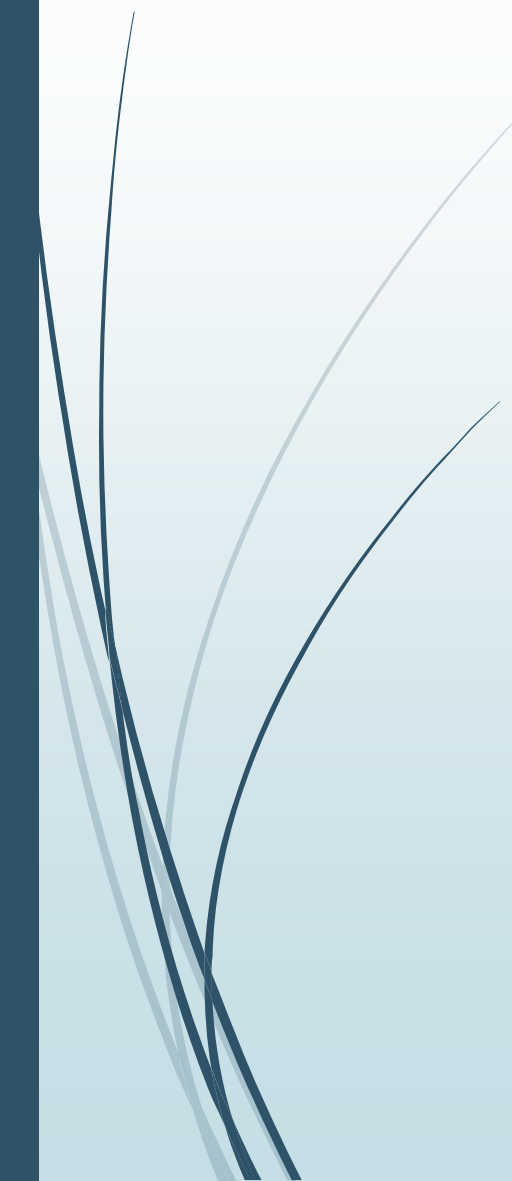

Riskilajit

- ▶ Operatiiviset riskit
 - ▶ Taloudelliset riskit
 - ▶ Vahinkoriskit
-

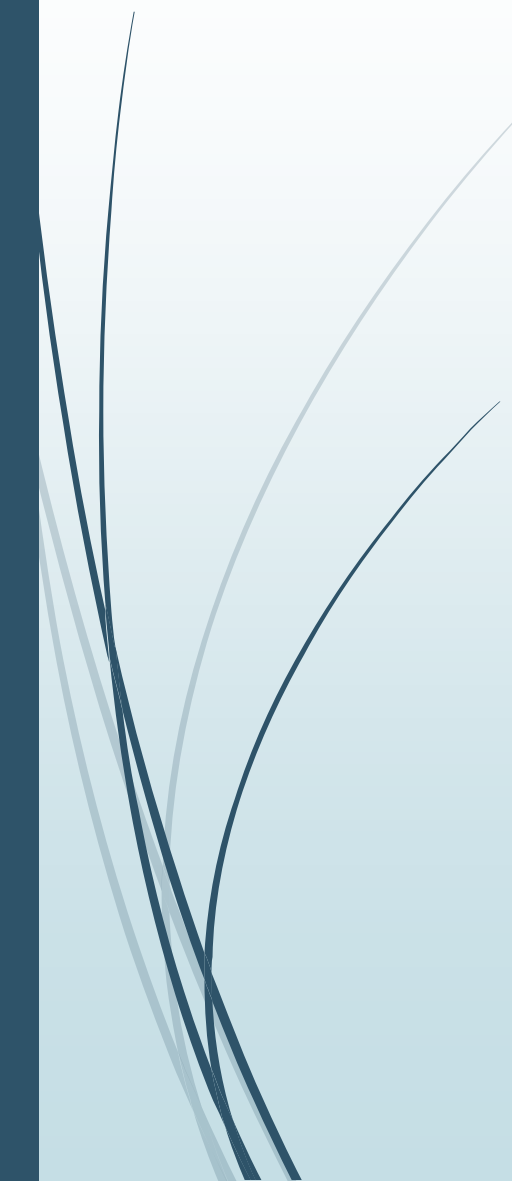

Operatiiviset riskit

- ▶ Henkilöriskit
 - ▶ Tuoteriskit
 - ▶ Tietoriskit
 - ▶ Projektiriskit
-

Taloudelliset riskit

- ▶ Liikeriskit
 - ▶ Sopimus- ja tuotevastuuriskit
 - ▶ Sukupolvenvaihdosriskit
-

Vahinkoriskit

- Keskeytysriskit
 - Omaisuusriskit
 - Rikosriskit
 - Ympäristöriskit
-

Henkilöriskit

- ▶ Henkilöriskejä ovat sellaiset riskit, jotka joko kohdistuvat henkilöstöön tai ovat sen aiheuttamia
- ▶ Varsinkin pienessä yrityksessä henkilöriskeillä on suuri merkitys, koska esimerkiksi yhden avainhenkilön irtisanoutuminen voi vaikuttaa negatiivisesti koko yrityksen toimintaan
- ▶ Muita henkilöriskejä voi olla esimerkiksi työntekijöiden sairastumiset ja tapaturmat, tahattomat virheet, tietovuodot sekä henkilöstön uupuminen
- ▶ Lisäksi henkilökunnan sisäiset suhteet voivat aiheuttaa hallaa yrityksen toiminnalle

Henkilöriskien hallinta ?

Tietoriskit

- Tietoriskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka liittyvät yrityksen tietokantoihin ja muihin dokumentteihin
- Näitä voivat olla esimerkiksi tietojen vuotaminen tai niiden tuhoutuminen
- Tietoriskeihin voidaan laskea myös erilaiset tietoturvariskit, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa yritykselle
- Tärkeää on myös, että tiedot ovat aina ajan tasalla sekä oikeiden henkilöiden saatavissa

Tuoteriskit

- ▶ Yritys saa toimeentulonsa tuotteistaan ja palveluistaan
- ▶ Tuotteiden markkinoille saattamiseen liittyy aina riskinottoa
- ▶ Tuotteisiin liittyvän päätöksenteon epäonnistuminen saattaa osoittautua hyvin kalliiksi
- ▶ Riskejä voi olla mm. tuotteen/ palvelun myynnissä, markkinoinnissa tai tuottamisessa

Liikeriskit

- ▶ Liikeriskit ovat sellaisia riskejä, jotka liittyvät liiketoimintaan niin, että niihin sisältyy myös voiton mahdollisuus
- ▶ Nämä riskit siis vaikuttavat suoraan siihen, pääseekö yritys taloudellisiin tavoitteisiinsa vai ei

A dark blue arrow points to the right from the left edge of the slide. Below it, several thin, curved lines in shades of blue and grey sweep across the left side of the slide.

Vastuuriskit

- Vastuuriskit koskevat niitä vastuita, joista yritys voi joutua korvausvelvolliseksi
- Tällaisia ovat esimerkiksi asiakkaalle tai toiselle yritykselle aiheutetut vahingot
- Jotkut vastuuriskit voivat olla jo etukäteen tiedossa, mutta esimerkiksi yksittäisen työntekijän inhimillisen virheen aiheuttamaan vahingonkorvausvastuuseen voi olla hankala valmistautua etukäteen

Sopimusriskit

- Sopimusriskit liittyvät yritysten väliseen sopimiseen
- Usein riskinä on se, että sopimusta ei ole laadittu, tai se on laadittu huolimattomasti
- Mahdollisten ongelmien seurauksia ei ole sovittu etukäteen eikä sopijaosapuolet ole tietoisia siitä, mikä vastuu kuuluu kenellekin
- Sopimusriskit ovatkin siis usein hyvin läheisiä vastuuriskien kanssa

Keskeytysriskit

- ▶ Keskeytysriskit ovat erityisesti pienen yrityksen ongelmia
- ▶ Jos esimerkiksi kuljetuksessa tai tuotannossa tulee viiveitä, voi yritys menettää tärkeitä asiakkaita tai joutua taloudellisiin ongelmiin
- ▶ Yrityksen palkat ja muut juoksevat kulut tulee maksaa myös, vaikka myyntiä ei tule sisään

Omaisuusriskit

- Omaisuusriskit ovat sellaisia riskejä, jotka uhkaavat kiinteän tai irtaimen omaisuuden tuhoutumista tai vahingoittumista
- Ne voivat siis kohdistua esimerkiksi kiinteistöön, varastoon tai koneisiin ja laitteistoon
- Tulipalo, vesivahingot, varaston arvon aleneminen, ongelmat kuljetuksessa ja koneiden hajoaminen ovat esimerkkejä omaisuusriskeistä

Rikorisriskit

- Yritys voi joutua rikoksen kohteeksi
- Tällaisia rikoksia voivat olla esimerkiksi varkaus, murto, petos tai ilkivalta
- Nykyään on pidettävä mielessä sekin, että iso osa rikoksista on siirtynyt nettiin
- On lisäksi tärkeää muistaa, että itse yritys voi syyllistyä rikokseen ja joutua siitä vastuuseen

Likviditeettiriskit, korkoriskit

- ▶ Likviditeettiriskeillä tarkoitetaan tilanteita, joissa yrityksen käyttöpääoma ei ole riittävä esimerkiksi lainojen ja ostojen maksamiseen
- ▶ Vaikka yrityksellä olisi muuten omaisuutta, voi maksukyky silti takkuilla
- ▶ Jos yritykseltä puuttuu maksuvalmius, voi se johtaa jopa maksukyvyttömyyteen ja yrityksen konkurssiin
- ▶ Korkoriskit liittyvät korkojen muutoksiin
- ▶ Isoin riski on yrityksillä, joilla on paljon lainaa vaihtuvalla korolla

Muut riskit

- ▶ Yrityksen muut riskit voivat liittyä esimerkiksi sääolosuhteisiin, oikeudenkäyntikuluihin, myytyjen tuotteiden aiheuttaman vahingon korvaamiseen, sukupolvenvaihdokseen tai säännösten ja lakien muuttumiseen
- ▶ Useat riskit ovat toimiala- ja yrityskohtaisia
- ▶ Joillakin aloilla työturvallisuus on yritystoiminnan suurin riski, toisaalla taas valuuttakurssin muutokset

Riskien pienentäminen

- Riskejä pienentämällä pyritään vaikuttamaan siihen, kuinka todennäköinen epäsuotuisa tapahtuma on ja kuinka suuret sen seuraukset ovat
- Riskien pienentämistä voivat olla esimerkiksi koneiden ja laitteiston ylläpito, paloturvallisuuden kehittäminen, henkilöstön kouluttaminen ja vartioinnin tehostaminen

Riskien siirtäminen

- Riski voidaan myös siirtää jonkun toisen vastuulle
- Tällaisia keinoja ovat esimerkiksi erilaiset vakuutukset sekä työskentely alihankkijoiden kanssa
- Myös sopimuksissa muiden yritysten kanssa voidaan määritellä vastuista niin, että osa riskeistä on siirretty toiselle sopijaosapuolelle
- Riskiä voi harvoin kuitenkaan siirtää 100-prosenttisesti toisen vastuulle
- Vakuutuksissa on yleensä omavastuut eikä kukaan suostu sellaiseen sopimukseen, jossa toinen osapuoli pesee kätensä kaikesta, mikä voi mennä vikaan

Riskien välttäminen

- Riskiä voi pyrkiä välttämään kokonaan
- Yritys voi välttää riskiä niin, että koko riskialttiista toiminnasta pidättäytytään täysin
- Yritystoiminnassa on kuitenkin aina joitain riskejä, eikä ilman riskinottoa voi myöskään olla voittoa
- Tästä syystä riskin välttäminen on paras keino silloin, jos riski on kovin vakava seurauksiltaan eikä muita riskinhallintakeinoja voi käyttää

Riskien hajauttaminen

- ▶ Riskin hajauttaminen tarkoittaa nimensä mukaisesti sitä, että riski pyritään jakamaan useammaksi pienemmäksi riskin kohteeksi
- ▶ Näin voi tehdä esimerkiksi jakamalla yksittäisten avainhenkilöiden tehtäviä niin, että useampi työntekijä voi tarvittaessa auttaa tuuraamisessa
- ▶ Tällöin yhden tärkeän henkilön sairastuminen tai irtisanoutuminen ei aiheuta yrityksessä kaaosta

Riskien hyväksyminen

- ▶ Jotkut riskit on vain hyväksyttävä
- ▶ Riskin pitämisen tulee kuitenkin olla tietoinen päätös, jolloin riskin olemassaolo on kuitenkin tiedossa
- ▶ Yritys voi päätyä pitämään joitakin riskejä taloudellisista syistä tai muiden sopimusten omavastuiden vuoksi
- ▶ Myöskään aivan pienimpiä riskejä ei välttämättä ole aina järkevää lähteä välttämään tai siirtämään

Riskien kartoitus

Tapahtuman todennäköisyys	Seuraukset		
	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
Epätodennäköinen	1. Merkityksetön riski	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski
Mahdollinen	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski
Todennäköinen	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski	5. Sietämätön riski